2026

Kinderopvang BAMBA
Protocol vier ogen en oren

Inleiding

Naar aanleiding van de Amsterdamse zedenzaak is de commissie Gunning ingesteld om onderzoek te doen naar de toedracht van de zaak met als doel om hieruit lessen te trekken voor een betere en veiligere kinderopvang.
Na gedegen onderzoek naar de praktijk van de kinderopvang, de regelgeving, het toezicht en hulpverlenende instanties is de commissie Gunning met een rapport vol aanbevelingen gekomen.
De commissie richt zich met haar aanbevelingen tot alle betrokkenen bij de kinderopvang.
De aanbevelingen zijn niet alleen relevant als het gaat om seksueel misbruik, maar ook als het gaat om kindermishandeling of andere veiligheidsrisico's.
Na het bekend worden van het rapport Gunning hebben we de aanbevelingen voor de kinderopvang naast onze eigen praktijk, protocollen en werkinstructies gelegd en zijn we verder gegaan met het aanpassen van protocollen, acties voor bouwkundige aanpassingen in de locaties en het personeelsbeleid.
Dit document gaat over hoe kinderopvang Bamba het zogenaamde *4 ogen en oren principe* toepast in het beleid.
Het *4-ogen en oren principe* betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht moeten houden op kinderen in kinderdagverblijven.
De brancheorganisatie kinderopvang heeft samen met Boink een brochure uitgegeven over het 4-ogenprincipe in de praktijk. Deze brochure dient als achtergrondinformatie bij ons beleid.

Uit het rapport Gunning:
Stelt verplicht dat er altijd twee volwassenen zijn die de kinderen in een groep kunnen zien of horen. In de mix van de dagelijkse praktijk zijn er naar de mening van de commissie voldoende mogelijkheden om dit te realiseren. Te denken valt niet alleen aan aanwezigheid of directe nabijheid van pedagogisch professionals, maar ook aan de inzet van bijvoorbeeld stagiaires, groepshulp en/of vrijwilligers. Ook het aan het begin of het eind van de dag samenvoegen van groepen, en bouwkundige en technische maatregelen voor transparantie in het gebouw kunnen alternatieven zijn. Een achterwacht is naar de mening van de commissie niet voldoende.
Een deel van de sector past overigens het vierogen principe al met succes toe, met behoud van de financiële continuïteit.
Een vierogen principe verkleint niet alleen het risico ten aanzien van seksueel misbruik, maar ook het risico ten aanzien van kindermishandeling in brede zin, terwijl er sneller en effectiever kan worden ingegrepen als een kind of een pedagogisch professional iets overkomt. Bovendien kan de sector het vierogen principe benutten als impuls voor verdere kwaliteitsverbetering.

Wettelijke bepalingen:
Beroepskracht-kind-ratio:
Bij de kinderdagopvang bedraagt de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk aanwezige kinderen ten minste:
a. één beroepskracht per drie kinderen in de leeftijd tot één jaar;
b. één beroepskracht per vijf kinderen in de leeftijd van één tot twee jaar;
c. één beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van twee tot drie jaar;
d. één beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van drie tot vier jaar.

Wat houdt het vier -ogen- principe in?

Vanaf juli 2013 geldt dat een kinderopvangorganisatie moet voldoen aan het zogenoemde vier-ogenprincipe. Dit betekent dat de houder van een kindercentrum de dagopvang op zodanige wijze organiseert, dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Het doel en de betekenis van het vier-ogenprincipe is het creëren van een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvangorganisatie tussen houder, medewerkers en ouders. Hoe de houder het 4 ogen-principe invult is aan hem, maar hij dient dit af te stemmen met de oudercommissie en moet het in het pedagogisch beleidsplan opnemen. Het betekent NIET dat er altijd twee medewerkers op een groep moeten staan of dat er altijd iemand meekijkt of meeluistert.

Er zijn verschillende voorbeelden uit de praktijk, zoals;

- Babyfoon in de slaapkamer
- Inzet extra groepshulp en/ of stagiaires
- Overtollig mankracht vanuit de BSO aan het eind van de middag. Aan het eind van de middag zijn er vaak minder kinderen op de BSO. Personeel wat op dat moment niet nodig is op de BSO kan op het dagverblijf wordt ingezet.
- Glazen wanden en gebruik van spiegels in hoeken
- Open en aangrenzende ruimtes
- Doorkijkgaten in deuren of muren
- Training op protocol en aanspreekcultuur.

De GGD beoordeelt uiteindelijk of een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal zich aan het vier-ogen-principe houdt. Onder het kopje '4-ogen, -oren en transparantie gedurende de dag' leest u hoe wij binnen ons kinderdagverblijf dit waarborgen. De buitenschoolse opvang of de gastouderopvang hoeven niet te voldoen aan het vier ogen principe.

Protocol 4-ogen en oren

3-uursregeling:

Conform het convenant kwaliteit is het toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio. Dit mag in bepaalde situaties, die staan beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ook wordt hierbij vermeld welke pedagogische afwegingen daarbij gelden. 'Op die momenten moet er een actieve achterwacht zijn."

Voor een deel van de 'onderbezette' uren aan het begin en eind van de dag zullen de aanwezige kinderen gezamenlijk worden opgevangen door medewerkers met een z.g. vroege of late dienst. Deze gezamenlijke opvang duurt bij voorkeur niet langer dan 30 minuten maar maximaal 1 uur per keer.

Achterwacht

De achterwacht is een persoon die op afroep beschikbaar is voor de pedagogisch professional die (tijdelijk) alleen op de groep of locatie staat. De achterwachtregeling geldt voor het kinderdagverblijf of de bso.

<u>In de onderstaande twee situaties moet er achterwacht zijn:</u>

1. Er is één pedagogisch medeprofessional op de locatie aanwezig volgens de beroepskracht-kindratio. In deze situatie is een andere volwassene op afroep beschikbaar en telefonisch bereikbaar. Die persoon moet binnen vijftien minuten in het kindercentrum aanwezig kunnen zijn in het geval van nood en is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar. De houder informeert de pedagogisch professional die alleen op de locatie is over de naam en het telefoonnummer van de achterwacht.
2. Er is één pedagogisch professional op de groep werkzaam, waarbij niet aan de beroepskracht-kindratio wordt voldaan omdat er gebruik gemaakt wordt van de drie-uursregeling. In deze situatie moet er een tweede volwassene op de locatie aanwezig zijn omdat er tijdelijk niet aan de beroepskracht-kindratio gehouden wordt. De achterwacht kan in dit geval de locatie niet verlaten maar verblijft in een andere ruimte.

Ook op dagen dat er op één of meerdere groepen een onderbezetting van kindplaatsen is, kunnen groepen samengevoegd worden. Deze samenvoegingen kunnen alleen plaats vinden wanneer het maximum aantal kinderen voor die leeftijdsgroep en de beroepskracht-kind ratio niet wordt overschreden en de opvang op pedagogisch verantwoorde wijze kan plaats vinden oftewel, het welbevinden van de kinderen mag niet in het gedrang komen. Op deze manier kan het gezamenlijk opvangen een hele dag duren. Ouders worden, indien mogelijk van tevoren van deze samenvoeging op de hoogte gesteld of anders wordt bij de eigen stamgroep, waar de gezamenlijke opvang niet plaats vindt, een briefje opgehangen waarop de ouders zien in welke groep/groepsruimte hun kind opgevangen wordt. Ouders teken hiervoor ook een verklaring over stamgroepen.

4 ogen, -oren en transparantie gedurende de dag

Transparantie

Kinderopvang Bamba heeft over het algemeen ruime locaties met veel glas. Het is een opdracht om al het glas transparant te houden en niet te dicht te plakken met werkjes en mededelingen. Er moet zicht in de groep zijn. Er zijn tussendeuren die open staan. Iedereen loopt op de groep binnen zonder aan te kloppen. Verschonen gebeurt veelal op de groep of in de verschoonruimte met de deur open zodat er zicht op de collega is die verschoont.

Personeelsbezetting

Onze locatie Skager rak bestaat uit 4 groepen (0-2 jaar 2x en 2-4 jaar 2x).
Locatie Breehorn dagopvang bestaat uit 3 groepen (0-2 jaar, 2-4 jaar dagopvang en 2-4 jaar peuteropvang)
Locatie BSO Breehorn bestaat uit 1 groep (4-12 jaar)
Locatie Haimstee bestaat uit 1 groep Peuteropvang (2-4 jaar) en 1 BSO groep (4-12 jaar)

Met het samenstellen van de roosters zal – gedurende de hele periode dat er kinderen zijn - altijd uitgegaan worden van de aanwezigheid van minstens 2 medewerker(s) (naar de norm van beroepskracht-kind ratio) en eventueel een andere volwassene die ingezet kan worden in geval zich een calamiteit voordoet, en om mee te kunnen kijken of luisteren. (dit kan bijvoorbeeld een personeelslid van de naastgelegen school zijn die op de vestiging aanwezig is, maar ook een stagiaire, huishoudelijk medewerker, management lid, etc.).

M.b.t. tot het houden van pauze, zullen medewerkers in ieder geval in de gelegenheid zijn pauze binnen de locatie te houden. Waar mogelijk zullen de medewerkers ook pauze buiten het pand kunnen houden.

Specifieke situaties

Gedurende een opvangdag doen zich verschillende bezettingsmomenten voor, bezetting qua kinderen en bezetting van medewerkers.
Hieronder beschrijven wij de situaties waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met de kinderen en hoe wij hiermee omgaan met inachtneming van het vier ogen en orenprincipe.

Beschrijving situaties:

Halve groepen met 1 medewerker.
Waar mogelijk wordt gekeken naar de inzet van een stagiaire. Wanneer er geen stagiaire is, zal er een andere volwassene aanwezig zijn die kan mee kijken of mee luisteren. (dit kan een BSO-medewerker, een stagiaire, huishoudelijk medewerker, management lid, etc. zijn). Indien nodig kan een babyfoon gebruikt worden.
Bij 1 halve groep is de deur van de groep de gehele dag geopend.
Op peuteropvang 't Haimstee zullen er gedurende de opvangtijden meerdere docenten in de school aanwezig zijn. De peuteropvang is enkel geopend onder schooltijden en niet in schoolvakanties.

Breng en haal momenten tijdens de 3-uursregeling.

Waar mogelijk wordt bij openen en tijdens de pauzetijden gekeken naar de inzet van een stagiaire. Wanneer er geen stagiaire is, zal er een andere volwassene aanwezig zijn die kan mee kijken of meeluisteren (bijv. huishoudelijk medewerker, management lid, etc.). Indien nodig kan een babyfoon gebruikt worden.
Aan het einde van de dag wordt er door twee medewerkers afgesloten op locatie Skager Rak, op locatie Breehorn sluiten dagopvang en BSO samen af. In de praktijk zijn er vanaf 17.30 uur nog twee medewerkers aanwezig op de locatie die daarna gezamenlijk afsluiten.
Bovendien is er tijdens deze drukke 'ophaaluren' een voortdurende inloop door ouders, zijn tussendeuren tussen de groepen open en hebben alle groepen transparante ramen zowel naar de gang/hal als naar buiten (dus niet beplakt met posters, berichten voor ouders e.d.).
Het onvoorspelbare karakter van de haal en brengsituaties (je weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langsloopt en hoeveel tegelijk, etc.) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen.

Slaapruimte

De slaapruimtes van de kinderdagverblijfgroepen zijn is in principe altijd aangrenzend aan de groep. Als een pedagogisch professional de slaapruimte in gaat blijft de deur open.
Bovendien wordt iedere slaapkamer afgeluisterd met een babyfoon.
Middels een overzichtslijst op de deur van de babyslaapkamer of het bord op de peutergroep is bekend welke kinderen waar slapen. Er wordt gewerkt met vaste en hele diensten op een dag, dus aanwezige medewerksters weten welke kinderen in welke slaapruimte zijn.

· Kortdurend alleen op de groep wordt opgelost door de tussendeur naar de buurgroep open te zetten, te melden dat jij of je collega even weg is. Momenten waarvoor deze afspraken gelden zijn bijvoorbeeld: even naar keuken/toilet o.i.d. melden/afstemmen bij/met buurgroep

Toezicht bij buiten spelen

Een medewerker is niet langdurig en structureel alleen buiten met kinderen. Indien sprake is van afwijkende en daardoor risicovolle situaties wordt er een apart actieplan geschreven voor de betreffende locatie met een passende maatregel voor die situatie.
Het buitenspelen geschiedt verder op speelplaatsen die zichtbaar zijn voor de andere groepen of omringende bedrijven/ woningen. De zichtbaarheid voor de buurt/omgeving moet zo min mogelijk belemmerd worden. Van de omwonenden verwachten wij geen directe betrokkenheid en input, wel zullen medewerkers die iets willen doen dat niet toelaatbaar is zich 'gezien' weten doordat ze niet in een afgesloten ruimte zitten waar niemand hen kan opmerken.
· Uitstapjes
Een medewerker gaat niet alleen op stap met de kinderen. Afhankelijk van de beroepskracht kind ratio zal daar minimaal één andere volwassene of een andere medewerker of stagiaire bij aanwezig zijn.
Wanneer een uitstapje gemaakt wordt, is het ook niet de bedoeling dat een andere medewerker alleen achterblijft op de locatie (zonder de aanwezigheid/mogelijkheid tot toezicht van een andere medewerker dan wel volwassene)
Dit houdt in dat uitstapjes zorgvuldig gepland worden en/of dat er met de hele groep tegelijk een uitstapje gemaakt wordt.
· Uitzonderingen en speciale gevallen
In afwijkende situaties kunnen specifieke oplossingen worden beschreven in de risico-inventarisatie veiligheid van de betreffende locatie.